

Lesbrief bij 'Een ordeloze bende' over Pieter Stuyvesant

Voor groep 7 en 8

Inhoud van deze lesbrief

- Lesopzet
- Doel van de les
- Uitwerking
- Bijlage: opdrachtenblad

Lesopzet

• Introductie en instructie	± 10 minuten
• Opdracht 'Op zoek naar de sporen van Peter Stuyvesant'	± 30 minuten
• Nabespreking en afsluiting	± 5 minuten

Doel van de les:

- De kinderen ontdekken door opdrachtkaartjes te maken wat er heden ten dage nog terug te vinden is van Peter Stuyvesant.
- De geschiedenis van Peter Stuyvesant komt voor de kinderen tot leven door de ontdekking dat er overblijfselen zijn uit zijn tijd.
- De kinderen ervaren dat historische helden spannende levensverhalen hebben.

Uitwerking

Vorbereiding

- De kinderen werken in tweetallen. Bedenk hoeveel dat er worden.
- Kopieer voor elk tweetal 1x de bijlage.
- Zorg dat u de geschiedenis van Peter Stuyvesant globaal kent. Kijk bijvoorbeeld op www.wikipedia.nl of op www.kb.nl en vul 'Peter Stuyvesant' in bij zoeken.
- Zorg voor voldoende atlassen.
- Zorg dat de kinderen gebruik kunnen maken van internet bij het vinden van de oplossingen.

Introductie

Vraag aan de kinderen of ze weten waar New York ligt. Laat het aanwijzen op een wandkaart, in een atlas of op het digibord met behulp van Google Earth.

Vraag aan de kinderen of iemand weet wie Peter Stuyvesant is. Vertel de hoofdlijnen uit zijn leven.

Indien u in het bezit ben van 'Een ordeloze bende', leest u een stukje uit het boek voor.

Heeft iemand uit de klas het boek gelezen? Hoe vond hij of zij het boek?

Vertel dat de kinderen in tweetallen opdrachten over Peter Stuyvesant gaan maken.

De opdrachten gaan over wat er nú terug te vinden is van het leven van Peter Stuyvesant.

Instructie

Laat de kinderen tweetallen vormen, of doe dat zelf. Laat de tweetallen bij elkaar gaan zitten. Elk tweetal krijgt een opdrachtkaart. Vertel dat de kinderen 30 minuten de tijd krijgen om zoveel mogelijk opdrachten te maken. De opdrachten mogen in willekeurige volgorde gemaakt worden. Het antwoord op de vraag schrijven de kinderen op de opdrachtkaart. Ze mogen atlassen, internet, woordenboeken en allerlei andere informatiebronnen gebruiken om de vraag te beantwoorden.

Geef de groepjes de opdracht om aan het werk te gaan. Loop rond om waar nodig vragen te beantwoorden.

Afsluiting

Kijk de antwoordbladen van de tweetallen na. Als u dat leuk vindt kunt u kijken of er een winnend tweetal te vinden is.

Besprek daarna klassikaal de vragen en geef gelegenheid aan de kinderen hun antwoorden te vertellen. Zijn ze het met elkaar eens? Zo niet, laat ze elkaar met argumenten proberen te overtuigen van hun gelijk.

Sluit, zo mogelijk, af met het voorlezen uit 'Een ordeloze bende'. Of bekijk, bijvoorbeeld via Youtube het filmpje dat de NOS op 8 september 2009 uitzond over 400 jaar New York.

Wanneer u de zoekopdracht '400 jaar New York' geeft bij www.youtube.nl, komt dit filmpje bij de gevonden video's.

Bijlage - opdrachtenblad

1) Uit: *Een ordeloze bende*:

De oostkust van Noord-Amerika werd in 1609 door Henry **Hudson** ontdekt. Dit was een Engelsman, maar hij was in dienst van Nederland, dat toen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden heette. Daardoor was dit dus een Nederlandse ontdekking. De grote rivier in dit deel van Amerika kreeg de naam van zijn ontdekker: Hudson. De Nederlanders noemden hem eerst nog de Noord Rivier.

Opdracht: Zoek de Hudson rivier op. Bij welke grote stad begint de rivier?

2) Uit: *Een ordeloze bende*:

Peter Stuyvesant kom je ook nog tegen in New York: Stuyvesant Street, Stuyvesant Town, Stuyvesant Square. Het verlengde van Fourth Avenue heet nog altijd **Bowery street**, naar Stuyvesants Bouwerij. Er is ook een metrostation dat Bowery heet.

Opdracht: Zoek op wat 'bouwerij' betekent, bijvoorbeeld via Wikipedia.

3) Uit: *Een ordeloze bende*:

Stuyvesant komt in het boek bij een poort in de hoge houten muur. Die staat bij de Breede Weg, de hoofdstraat van Manhattan. De muur, of de wal, loopt van de Noord tot de Oost Rivier en sluit de noordkant van Nieuw-Amsterdam helemaal af. Bij de poort staan wachters, die iedereen die de stad in wil moeten controleren. Zo zijn de Nieuw-Amsterdammers beter beschermd tegen de Indianen, of anders tegen de Engelsen. Deze straat bij de wal kennen we nu als **Wallstreet**.

Opdracht: Waar is Wallstreet nu bekend om?

4) Uit: *Een ordeloze bende*:

Stuyvesant is de stichter van Nieuw-Haarlem. Omdat hij het vanwege de Indianen te onveilig vond dat de kolonisten in afgelegen boerderijen of apart staande woonhuizen leefden, wilde hij dat ze in 'blokken' gingen wonen, met minimaal tien gezinnen bij elkaar. Zo konden de Nederlanders zichzelf beter tegen aanvallen verdedigen. Hij stuurde mensen en bouwmaterialen én een klein legertje soldaten, die op het noordelijk deel van Manhattan Nieuw-Haarlem bouwden. Deze naam is later verengelt tot **Harlem**.

Opdracht: Ligt Harlem in noord-, oost-, zuid- of west New York?

5) Uit: *Een ordeloze bende*:

Pieter Stuyvesant heeft bij zijn boerderij een eigen kapel laten bouwen. Hij was en bleef een domineeszoon. In deze kapel is hij na zijn dood in 1672 begraven. De kapel brandde in de 18^e eeuw af, maar op dezelfde plek, op de hoek van wat nu 10th Street en 2nd Avenue is, staat de kerk **St. Mark's-in-the-Bowery**, met daarop een gedenksteen voor Stuyvesant. Zijn graftombe staat nog steeds op het kerkhof naast de kerk, waar nog veel meer Stuyvesants begraven liggen.

Opdracht: hoeveel boogrammen zie je in de voorgevel van de kerk op de eerste verdieping?

Tip: zoek via google-afbeeldingen, of wikipedia.

6) Kijk ook eens of je deze plaatsen kunt vinden in Nederland en in New York.

Brooklyn = Breukelen

Hampstead = Heemstede

Flushing = Vlissingen